

Cymorth ar gyfer plentyn a gafodd ei feichiogi heb eich caniatâd

Yn cynnwys trwy drais neu tra oeddech mewn perthynas gorfodol neu o dan reolaeth

Noder fod canllaw ar wahân ar gyfer hawl wyr sy'n byw yng Ngogledd Iwerddon. Mae hon ar gyfer hawl wyr yng Nghymru, Lloegr ar Alban yn unig.

Ers 6 Ebrill 2017 mae teuluoedd fel arfer yn gallu gwneud cais am gymorth drwy daliadau Credyd Treth Plant, Credyd Cynhwysol neu Gymhorthdal Incwm hyd at ddau blentyn. Ni fyddwch yn cael taliad o swm ychwanegol am fwy na dau o blant, oni bai bod y plant wedi eu geni cyn 6 Ebrill 2017 (ar neu cyn 6 Ebrill ar gyfer Cymhorthdal Incwm) neu mae eithriad yn gymwys.

At ddibenion y ffurflen hon, mae "plentyn" yn golygu unrhyw un o dan 16 oed, neu berson ifanc o dan 20 oed a gofrestrodd ar, a gafodd ei dderbyn neu ddechreuodd addysg amser llawn nad yw'n addysg uwch, fel lefel A, neu hyfforddiant cymeradwy cyn iddynt droi 19 oed.

Mae manylion o'r eithriadau i'r polisi yn <https://www.gov.uk/guidance/claiming-benefits-for-2-or-more-children.cy>

Efallai bod cymorth ar gael hefyd i blant eraill yn y cartref os ganwyd hwy cyn 6 Ebrill 2017 neu os yw eithriad arall yn berthnasol.

Mae un o'r eithriadau hynny yn berthnasol i drydydd plentyn neu ddilydol:

- na wnaethoch chi, neu nid oeddech yn gallu, rhoi caniatâd i weithred a arweiniodd at feichiogi'r plentyn, neu
- roeddech mewn perthynas gorfodol neu o dan reolaeth gyda rhiant biolegol arall y plentyn ar neu o gwmpas adeg y beichiogi.

Er mwyn cael y cymorth ychwanegol hwn, mae'n rhaid i chi beidio bod yn byw gyda rhiant biolegol arall y plentyn. Gofynnir i chi gadarnhau hyn ar y ffurflen hon.

Cael cymorth ychwanegol

Gallwn dalu am unrhyw blentyn a feichiogwyd o dan yr amgylchiadau hyn lle maent y trydydd plentyn neu hwyrach rydych yn gyfrifol amdanynt. Os credwch fod hyn yn berthnasol i chi, gallwch wneud cais am yr eithriad hwn:

- trwy ddarparu unrhyw dystiolaeth sydd ar gael o euogfarn am dreisio neu reoli neu ymddygiad gorfodol mewn perthynas agos neu deulu, lle bo hyn yn ymwneud â beichiogi eich plentyn, neu
- trwy ddarparu unrhyw dystiolaeth sydd ar gael o ddyfarniad a wnaed o dan Gynllun Iawndal Anafiadau Troseddol a'r Cynllun Iawndal Anafiadau Troseddol Gogledd Iwerddon mewn perthynas â throsedd rywiol berthnasol, cam-drin corfforol neu anaf meddyliol rydych wedi'i ddiodef, lle mae hyn yn ymwneud â beichiogi eich plentyn, neu
- trwy lenwi'r ffurflen hon isod a gofyn i rywun arall i'w llenwi rhan ohoni. Dylai hyn fod yn rhywun rydych wedi siarad ag o'r blaen, neu'n siarad â hwy nawr yn eu rôl broffesiynol am y weithred heb ganiatâd neu'r ymddygiad o orfodi neu reoli rydych wedi'i brofi sy'n ymwneud â beichiogi eich plentyn. Dylent fod yn weithiwr gofal iechyd proffesiynol (er enghraifft, eich meddyg teulu), gweithiwr cymorth arbenigol o sefydliad cymeradwy fel y rhestrir ar GOV.UK, neu weithiwr cymdeithasol cofrestredig

Nid oes angen i chi ddweud wrth y trydydd parti beth yw enw'r rhiant biolegol arall. Ni fyddwn yn gofyn i chi am dystiolaeth arall ac nid oes rhaid i chi roi gwybod i'r heddlu.

Bydd y Llywodraeth yn trin y wybodaeth a ddarparwch yn synhwyrol ac yn gyfrinachol, yn unol â'i reolau diogelu data llym. Os ydych yn gymwys i dderbyn y cymorth ychwanegol hwn, ni fydd unrhyw hysbysiadau budd-dal y dyfodol yn cynnwys y rheswm dros y cymorth ychwanegol ar gyfer y plentyn.

Os nad ydych yn llenwi a dychwelyd y ffurflen

Efallai na fyddwch yn cael budd-dal ychwanegol am drydydd plentyn neu blentyn dilynol oni bai oni bai bod y plentyn wedi ei eni cyn 6 Ebrill 2017 neu mae un o'r eithriadau eraill yn berthnasol. Manylir y rhain yn

www.gov.uk/guidance/claiming-benefits-for-2-or-more-children/cy

Os ydych yn cael problemau gyda'r ffurflen hon gweler yr adran **Mwy o wybodaeth** isod.

Mwy o wybodaeth

I gael mwy o wybodaeth am sut i wneud cais am yr eithriad hwn:

- **Os ydych yn gwneud cais am Gredyd Cynhwysol** cysylltwch â'ch rheolwr achos neu anogwr gwaith
- **Os ydych yn gwneud cais am Gredyd Treth Plant**, ewch i
- **www.gov.uk/hmrc/ctc-exceptions** i gael gwybodaeth ac arweiniad pellach, neu ffoniwch y Llinell Gymorth Credyd Treth: 0300 200 1900
- **Os ydych yn hawlio Cymhorthdal Incwm**, ewch i **www.gov.uk/income-support** i gael gwybodaeth ac arweiniad pellach

Cydraddoldeb ac amrywioldeb

Rydym yn ymrwymedig i drin pobl yn deg, beth bynnag yw eu hanabledd, ethnigrwydd, rhyw, cyfeiriadedd rhywiol, statws trawsryweddol, statws priodasol neu bartneriaeth sifil, oedran, crefydd neu gredoau. Cysylltwch â ni os oes gennych unrhyw bryderon.

Diffiniadau o'r termau a ddefnyddir

Beth yw beichiogi heb ganiatâd?

Ar gyfer y ffurflen hon, mae'n golygu beichiogi sy'n deillio o weithred lle na wnaeth yr hawlydd gytuno iddo drwy ddewis, neu nad oedd ganddynt y rhyddid neu'r gallu i gytuno drwy ddewis. Gall hyn fod lle cafodd yr hawlydd ei threisio (boed gan bartner, rhywun roedd yn ei hadnabod, neu ddieithryn). Gall hefyd gynnwys amgylchiadau ar neu o gwmpas adeg y beichiogi roedd yr hawlydd yn destun rheoli'n aml neu'n barhaus neu ymddygiad gorfodol mewn perthynas agos neu deulu.

Beth yw ymddygiad gorfodol neu o dan reolaeth?

Mae ymddygiad gorfodol neu o dan reolaeth yn fath o gam-drin domestig neu drais.

Mae ymddygiad gorfodol yn weithred neu batrwm o weithredoedd o ymosodiadau, bygythiadau, cywilydd a chodi ofn neu gam-drin arall sy'n cael ei ddefnyddio i achosi niwed, cosbi, neu godi ofn ar eu dioddefwr.

Mae ymddygiad o dan reolaeth yn ystod o weithredoedd a gynlluniwyd i wneud person yn israddol a/neu'n ddibynnol drwy eu hynysu o ffynonellau o gymorth, cymryd mantais o'u hadnoddau a'u galluoedd er budd personol, yn eu hamddifadu o'r dulliau sydd eu hangen ar gyfer annibyniaeth, ymwrthedd a dianc a rheoleiddio eu hymddygiad o ddydd i ddydd.

Gallai ymddygiadau gorfodol neu o dan reolaeth gynnwys:

- ynysu person o'u ffrindiau a'u teulu
- eu hamddifadu o'u hanghenion sylfaenol
- monitro eu hamser
- monitro person trwy offer cyfathrebu ar-lein neu drwy ddefnyddio spyware
- cymryd rheolaeth dros agweddau o'u bywyd bob dydd, fel lle y gallant fynd, pwy y gallant weld, beth i'w wisgo a phryd y gallant gysgu
- eu hamddifadu o fynediad at wasanaethau cymorth, fel cymorth arbenigol neu wasanaethau meddygol
- eu rhoi i lawr dro ar ôl tro fel dweud wrthynt eu bod yn ddi-werth
- gorfodi rheolau a gweithgaredd sy'n bychanu, diraddio neu ddiddynoli'r dioddefwr
- gorfodi'r dioddefwr i gymryd rhan mewn gweithgarwch troseddol fel dwyn o siopau, esgeulustod neu gam-drin plant i annog hunan-fai ac atal datgelu i awdurdodau
- cam-drin ariannol gan gynnwys rheoli cyllid, fel dim ond caniatáu i berson gael lwfans bychan iawn
- bygythiadau i niweidio neu ladd
- bygythiadau i blentyn
- bygythiadau i ddatgelu neu gyhoeddi gwybodaeth breifat (e.e. bygwth 'datgelu rhywbeth' am rywun)
- ymosodiad
- difrod troseddol (fel dinistrio nwyddau'r cartref)
- treisio
- atal person rhag cael mynediad at gludiant neu o weithio

Nid yw hon yn rhestr gynhwysfawr.

Ar gyfer yr eithriad hwn, mae'n rhaid bod yr ymddygiad gorfodol neu o dan reolaeth wedi cael effaith ddifrifol ar yr hawlydd. Mae hyn yn golygu ei fod:

- ofni wedi achosi i rywun ofni y bydd trais yn cael ei ddefnyddio yn eu herbyn ar o leiaf ddau achlysur
- neu wedi achosi iddynt gael braw neu drallod difrifol a gafodd effaith andwyol sylweddol ar eu gweithgareddau arferol o ddydd i ddydd

Beth a gwmpesir gan berthynas agos neu deulu?

I dderbyn yr eithriad oherwydd ymddygiad gorfodol neu o dan reolaeth, mae'n rhaid bod yr hawlydd, ar neu o gwmpas yr amser y cafodd y plentyn ei feichiogi, wedi bod â chysylltiad personol â'r person sy'n debygol o fod yn rhiant biolegol arall y plentyn. Mae "cysylltiad personol" yn cwmpasu sefyllfaoedd lle:

- eu bod mewn perthynas bersonol agos â'i gilydd (p'un a oeddent yn byw gyda'i gilydd neu beidio)
- roeddent yn byw gyda'i gilydd yn yr un cartref ac roeddent yn aelodau o'r un teulu neu wedi bod mewn perthynas bersonol agos â'i gilydd yn flaenorol. Mae aelodau o'r teulu yn cynnwys cyn-bartner neu berthynas fel rhiant, llys-riant, brawd neu chwaer, llys-frawd neu lys-chwaer. Gall hefyd gynnwys perthynas i briod neuartner yr hawlydd